

การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

The community relations management of school administrators
under Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office

กิติพร ตรุยานนท์
Kitiporn truyanont^๑

Received: May 14, 2025

Revised: May 27, 2025

Accepted: June 19, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และ ๒) เปรียบเทียบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๒๓๔ คน ค่าความเที่ยงเท่ากับ .๙๗ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test independent วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD ผลการวิจัยพบว่า ๑) การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และ ๒) เปรียบเทียบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

^๑ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ Email:
Kitiporn.f@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘-๖๑๔๙๖๙๒

ประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

คำสำคัญ : การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the community relations management of school administrators under Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office, and 2) compare the community relations management of school administrators Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office, classified by gender, education level, work experience and school size. The sample consisted of 234 teachers under under Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office. The research instruments was a questionnaire with a content validity, IOC values between .67–1.00 and a reliability value of .97 The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD. The research results were as follow 1) the community relations management for school administrators was a high level in overall, and particular aspects, ranking from the highest to the lowest mean: Public relations, Community service, The role of basic school committee, Enhancing community harmony, and Community cares. and 2) the compare of community relations management of school administrators under Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office classified by gender, educational level, and work experience were not different in overall, while the differential school size was statistically significant at the level of .01 in overall and particular aspect.

Keywords: community relations management, school administrators,
Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office

๑. บทนำ

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาของชุมชนไทย และเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของชุมชน "บวร" (บ้าน วัด โรงเรียน) ซึ่งสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และท้องถิ่น จากอดีตจนถึงปัจจุบัน^๒ โรงเรียนจึงถือเป็นทุนทางสังคมสำคัญของระบบการศึกษาไทย ต่อมา มีการจัดประเภทโรงเรียนตามขนาดนักเรียนเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสม ส่งผลให้โรงเรียนที่มีนักเรียนรวมไม่เกิน ๑๒๐ คน ถูกจัดเป็น "โรงเรียนขนาดเล็ก" เพื่อรองรับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณจากรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามเน้นการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิหลัง วิถีชีวิต วัฒนธรรม และทรัพยากรของท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังความรักและความภาคภูมิใจในบ้านเกิดตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนของจังหวัดสมุทรสงครามเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ซึ่งมีชุมชนชาวพม่าที่เข้ามาอาศัยอยู่จำนวนมาก ทำให้โรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงครามจึงมีการรับนักเรียนชาวพม่าเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีทั้งเด็กที่เกิดในไทยและเด็กที่อพยพเข้ามา ส่งผลให้โรงเรียนต้องมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน โดยเฉพาะในการบริหารและพัฒนาการศึกษา จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อให้เด็กต่างด้าวสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

^๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ, ๒๕๖๖.

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑) เพื่อศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

๒) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานของครูและขนาดสถานศึกษา

๓. วิธีดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย/ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” นี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ ขอบเขตของการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๕๘๔ คน จาก ๖๖ โรงเรียนและใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามปีการศึกษา จำนวน ๒๓๔ คน จากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน^๓ โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) เรียงลำดับ

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม แบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านการให้บริการชุมชน ๒) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ๓) ด้านการเสริมการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ๔) ด้านบทบาทร่วมของ

^๓ ลัดดาวลีย์ เพชรโรจน์, รศ.ดร.สุกมาส อังคุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS (ครั้งที่พิมพ์ที่ ๓). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญวัฒนาพิมพ์, ๒๕๖๒.

คณะกรรมการสถานศึกษา ๕) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ ๖) ด้านการประชาสัมพันธ์ เป็น ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

๔. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้สรุปประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวม

ด้าน ที่	การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหาร สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย	อันดับ
๑	ด้านการให้บริการชุมชน	๔.๕๔	.๔๕	มากที่สุด	๒
๒	ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	๔.๑๔	.๖๕	มาก	๖
๓	ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียน และหน่วยงานอื่น	๔.๔๗	.๕๔	มาก	๔
๔	ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	๔.๕๑	.๕๐	มากที่สุด	๓
๕	ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	๔.๓๘	.๖๗	มาก	๕
๖	ด้านการประชาสัมพันธ์	๔.๕๙	.๔๕	มากที่สุด	๑
เฉลี่ยรวม		๔.๔๔	.๔๕	มาก	

จากตารางที่ ๑ พบว่า การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๔$, S.D. = .๔๕) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาอยู่ระดับมากที่สุด คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ที่	สถานภาพ	sig	ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา
๑	เพศ	.๑๘	โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการให้บริการชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๒	ระดับการศึกษา	.๐๖	โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และด้านการประชาสัมพันธ์ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๓	ประสบการณ์การทำงาน	.๑๘	โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑
๔	ขนาดสถานศึกษา	.๐๐	โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ ทุกด้าน

๕. อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งมีดังนี้

๑. การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีจิตสาธารณะ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู โดยรวมกิจกรรมกับชุมชนต่อเนื่อง รับฟังความคิดเห็น และมีส่วนร่วมกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือและประชาสัมพันธ์โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วรุดิ ต๊ะคำวรรณ^๔ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม อยู่ใน ระดับมาก

๑.๑ การให้บริการชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมชุมชนอย่างเต็มที่ ทั้งให้ใช้สถานที่โรงเรียน และส่งเสริมให้ครู นักเรียนมีส่วนร่วมในงานต่าง ๆ เช่น งานบวช งานบุญ งานศพ โดยใช้ความสามารถด้านดนตรี กีฬา และศิลปะ จนชุมชนชื่นชมและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างดี ทำให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสรร์ ภาชนะวรรณและสุพจน์ เกิดสุวรรณ^๕ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ระดับมาก

๑.๒ การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเชิญผู้นำศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีและได้รับการสนับสนุนจากชุมชนอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีวรัตน์ ไชยสิทธิ์^๖ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก

๑.๓ การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน และหน่วยงานอื่น พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการเยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองนักเรียนภาคเรียน ละครั้ง อนุญาตให้หน่วยงานอื่นๆ เข้ามาใช้บริการเพื่อเป็นสถานที่ในการให้บริการแก่ชุมชน และมี

^๔ วรุดิ ต๊ะคำวรรณ. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ๒๕๕๘.

^๕ อภิสรร์ ภาชนะวรรณ และสุพจน์ เกิดสุวรรณ. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต ๒. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ๑๐(๓), ๒๑๐-๒๒๔, ๒๕๖๔.

^๖ ชีวรัตน์ ไชยสิทธิ์. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑. ชลบุรี:มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๐.

การประสานงานกับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ภาคโร และรุจิราพรรณ คงช่วย^๗ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ระดับมาก

๑.๔ บทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและรับทราบในการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน การแต่งตั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษ์พงษ์ ปิงเมือง^๘ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ระดับมากที่สุด

๑.๕ การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิต่างๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆให้กับผู้ก่อตั้งกลุ่ม และการให้ความรู้ความเข้าใจ ๑ การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชน โดยการสนับสนุนให้ชุมชนมีโอกาสดำเนินกิจกรรม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมของกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ ในการช่วยเหลือละร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนจึงถือว่ามีความสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดอกบัว เรืองเดช^๙ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก

๑.๖ การประชาสัมพันธ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และรับข่าวสารทั่วไปกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความตระหนักในความสำคัญ มีการเผยแพร่ให้ชุมชนทราบความเคลื่อนไหวในการให้บริการ

^๗ สาวิตรี ภาคโร และรุจิราพรรณ คงช่วย. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๒. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ๒๕๖๗

^๘ ลักษ์พงษ์ ปิงเมือง. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สหวิทยาเขตภูพานยาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา, ๒๕๖๖.

^๙ ดอกบัว เรืองเดช. การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายพระยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒. สารนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา, ๒๕๕๙.

กิจกรรมต่างๆในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกวันนี้สื่อ เทคโนโลยีสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนากร ปลอดภัย^๑ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ระดับมาก

๒. การเปรียบเทียบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

๒.๑ ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการให้บริการชุมชน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ให้ความสำคัญกับความรู้และความสามารถและประสบการณ์การทำงานเป็นสำคัญ ทำให้ เพศชายและเพศหญิงได้รับโอกาสในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ^๑ พบว่าผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๒.๒ ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมักมีมุมมองต่อการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารแตกต่างกัน โดยครูที่มีการศึกษาสูงเน้นเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาเครือข่าย ส่วนครูที่มีการศึกษาน้อยกว่ามักเน้นกิจกรรมพื้นฐานที่สร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งสะท้อนว่าระดับการศึกษามีผลต่อมุมมองในการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ

^๑ วนากร ปลอดภัย. การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอท่ามาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๐.

^๑ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง ๓ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.

งานวิจัยของสาวิตรี ภาคโร และรุจิราพรรณ คงช่วย^๑ พบว่าผลการเปรียบเทียบ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๓ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ดำเนินกิจกรรมโดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับปัญหาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจารุภา ทรัพย์มี^๒ พบว่าผลการเปรียบเทียบ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๔ ขนาดสถานศึกษาต่างกัน การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ของผู้บริหาร แตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูบางส่วนที่มีส่วนร่วมกิจกรรมกับชุมชน ขณะที่ครูคนอื่นไม่ทราบหรือไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากจำนวนครูมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง จำนวนครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมากขึ้น เนื่องจากมีจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ขณะที่โรงเรียนขนาดเล็ก ครูทุกคนมักเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ทำให้ความคิดเห็นจากการวิจัยแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ลักษ์พงษ์ ปิงเมือง^๓

๔

^๑ สาวิตรี ภาคโร และรุจิราพรรณ คงช่วย. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๒. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ๒๕๖๗.

^๒ จารุภา ทรัพย์มี. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๐.

^๓ ลักษ์พงษ์ ปิงเมือง. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สหวิทยาเขตภูมิบาลยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา, ๒๕๖๖.

พบว่าผลการเปรียบเทียบ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๖. องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 ด้าน ดังภาพประกอบ

ภาพที่ ๑ องค์ประกอบการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา

จากแผนภาพการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนครูให้นำนักเรียนร่วมกิจกรรมในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ให้ความร่วมมือในโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าถึงชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ต่างๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุน ร่วมกันพัฒนาโรงเรียน รวมถึงมีการส่งสารถึงผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

๗. สรุป

จากการศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จากข้าราชการครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อศึกษาการบริหารของผู้บริหาร จำนวน ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการให้บริการชุมชน ๒) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ๓) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ๔) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ๕) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ ๖) ด้านการประชาสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ๑. ด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๕ อยู่ในระดับมากที่สุด ๒. ด้านการให้บริการชุมชน มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๔ อยู่ในระดับมากที่สุด ๓. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ อยู่ในระดับมากที่สุด ๔. ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน และหน่วยงานอื่น มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๗ อยู่ในระดับมาก ๖. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๔ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง ผู้บริหารที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนได้ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อสาร ประสานงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารควรชี้แจงแนวทางในการบริหารโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติกับผู้ปกครอง ด้านการให้บริการชุมชน ผู้บริหารควรมีความสามารถในการจูงใจชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทุกด้านของโรงเรียน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้บริหารควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหา ของโรงเรียนทุกด้าน ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน และหน่วยงานอื่น ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ มีความสามารถโดยเป็นวิทยากรทางวิชาการ ให้บริการชุมชนอยู่เสมอ อย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ผู้บริหารควรมีแนวทางในการแสวงหาแนวทางเพื่อให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ผู้บริหารควรสร้างในการจูงใจชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทุกด้านของโรงเรียนผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ด้านการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และครูได้ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้เข้ามาสนับสนุนโรงเรียนได้

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการสถานที่โรงเรียน และควรสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

๒) ผู้บริหารควรประสานงานกับชุมชน เพื่อโรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการได้รับความสนับสนุน ด้านการเงินจากชุมชน และควรเชิญผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนให้เพิ่มขึ้น

๓) ผู้บริหารควรอนุญาตให้ หน่วยงานอื่นมาใช้โรงเรียนเป็นสำนักงานเปิดบริการชุมชน รวมทั้งการจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง และร่วมมือกับหน่วยงานอื่นจัดกิจกรรม เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณีต่าง ๆ

๔) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การแก้ปัญหาของโรงเรียนมากขึ้น

๕) ผู้บริหารโรงเรียนควรเชิญผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน

๖) ผู้บริหารมีการชี้แจงแนวทางในการบริหาร มีการเชิญผู้ปกครองมาชมผลงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ และควรกำหนดให้มีฝ่ายงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้ชุมชนสร้างความเข้าใจ และทราบความเคลื่อนไหวในการบริการโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจัดความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

๘.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

๑) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ชุมชน วัด หน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดี และตอบสนองความต้องการของชุมชน

๒) ผู้บริหารควรมีการทำวิจัยต่อยอดศึกษาการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จารุภา ทรัพย์มี. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา

๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓. ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๐.

ดอกบัว เรืองเดช. การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่าย

พระยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต ๒ . สาร
นิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัย
นครราชสีมา, ๒๕๕๙.

ธีรวัฒน์ ไชยสุทธิ. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑. ชลบุรี:มหาวิทยาลัย
บูรพา, ๒๕๖๐

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลม

ฉบัง ๓ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, รศ.ดร.สุภามาส อังศุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. สถิติสำหรับการวิจัย

และเทคนิคการใช้ SPSS (ครั้งที่พิมพ์ที่ ๓). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญดีมั่นคง
การพิมพ์, ๒๕๖๒.

ลักษ์พงษ์ ปิงเมือง. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สหวิทยาเขตภูพานยาว

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา.สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, ๒๕๖๖.

วนากร ปลอดคง. การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนใน

อำเภอยายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๐.

วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑. วิทยานิพนธ์ครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ๒๕๕๘.

สาวิตรี ภาควิโร และรุจิราพรรณ คงช่วย. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
เขต ๒.สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา,
๒๕๖๗

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ,
๒๕๖๖.

อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ และสุพจน์ เกิดสุวรรณ. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
เขต ๒. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ๑๐(๓), ๒๑๐-๒๒๔, ๒๕๖๔.

